

توصیه‌های پزشکیان به همکاران مجلسی خود در گفت و گو با «ایران»:

دنبال راه حل بگردید نه مقصر

شعار دادن راحت تر از عمل کردن است انشاء الله بتوانند معجزه کنند

رفشوانه رضایی پور
خبرنگار پارلمانی

مسعود پزشکیان نماینده تبریز در مجلس مهم‌ترین فراز بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار مجازی با مجلسی‌ها را توصیه به تعامل و هماهنگی می‌داند. البته توضیح می‌دهد که این هماهنگی نافی مسئولیت‌ها و اختیارات نمایندگان برای نظارت نیست. نایب رئیس مجلس دهم تأکید دارد که مجلس اختیار نظارت دارد اما اختیاری حق توهمین نه. او خوشبین است که با توصیه‌های رهبری دیگر شاهد تنش‌های جد بین مجلس و دولت در فاصله یک سال آینده نخواهیم بود.

■ ارزیابی شما از بیانات رهبری درباره تعامل و همکاری مجلس و دولت چیست و این سخنان حامل چه پیامی برای نمایندگان بخصوص افراد جدیدالورود است؟

آنچه رهبر معظم انقلاب فرموده‌اند، بیشتر در مورد هماهنگی و انسجام بین قوا بود و اینکه هرکدام از این دو قوه در چارچوب قوانین خود عمل کنند. اختیار مجلس برای طرح سؤال از دولتمردان، براساس مسئولیت نظارتی آن است اما، اختیار براساس توهمین یا نهمت‌زدن و بی‌احترامی کردن به کسی نیست. گوش دادن و منطقی جواب دادن و خردمندانه سخن گفتن بیشترین توصیه‌ای بود که رهبر معظم انقلاب داشته‌اند. قوا به‌جای اینکه با همدیگر جنگ و دعوا کنند باید با هم هماهنگ باشند. این موضوع از آنجا دارای اهمیت بسیاری است که معطوف به شرایط فعلی کشور هم هست چرا که به‌نظر می‌رسید برخی تلاش داشتند تا، طریق قوا، ثامنی یا عدم هماهنگی در کشور، به بیرون پمپاژ شود و مردم به‌جای امنیت و آرامش احساس ناآرامی کنند. ■ آقای دکتر اسحاق زهری در حالی انجام شد که عده‌ای مشغول جمع‌آوری امضا برای سؤال یا استیضاح رئیس جمهوری هم هستند. با این جمله رهبری که دولت تار و آخرباید وظایف خود را انجام دهد، سرنوشته اقدامات برخی نمایندگان چه خواهد شد؟

صبح یکشنبه پیش از شروع بیانات رهبری، به برادرزانی که اعضای استیضاح رئیس جمهوری را جمع می‌کردند گفتم

که امکان ندارد رهبر معظم انقلاب اجازه چنین اتفاقی را بدهند. اصولاً اگر می‌خواهیم در جامعه انتقادی کنیم، اگر در کنار آن پیشنهاد و جایگزینی نداشته باشیم، هرج و مرج ایجاد می‌شود و اگر عیبی وجود دارد، که دارد و اگر مشکلی هست که هست، دو طوره است. یک طره فقه نیست و برای حل مشکل، نیاز به ایجاد هماهنگی و رفع ابهامات و وحدت و انسجام است. وگرنه با استیضاح کردن چیزی تفاوت نمی‌کند. نه اینکه مشکلی حل نمی‌شود، بلکه هرج و مرج و ناآرامی و تشنج اجتماعی هم افزایش پیدا می‌کند. ما آنقدر نیرو نداریم یا آنقدر در جامعه مدیرانی نداریم که با همدیگر در پی‌رفتند و به‌جای آنان مدیران لایق‌تر و توانمندتر وارد کنیم و مهم‌تر اینکه چیزی را هم که تجربه نکرده‌ایم، چرا باید انجام دهیم. معمولاً بدون تجربه عمل کردن ایرادات بسیار بالایی دارد که در جای خود قابل بحث است. پیام رهبر معظم انقلاب وحدت، انسجام، همدلی و همزمان نظارت و در چارچوب قانون عمل کردن بود و یادآوری این نکته مهم که قانون مصوب مجلس باید قابلیت اجرایی هم داشته باشد.

■ پس به نظر شما بحث سؤال و استیضاح رئیس جمهوری با وجود بیانات رهبری، فراموش می‌شود یا شناخت شما از نمایندگان و رفتارهایی که در این چند وقت اخیر دیده‌ایم ممکن است همچنان ادامه‌دار باشد؟

اگر این عزیزان پیام رهبر معظم انقلاب را درست برداشت کرده باشند، باید دست از این کار بردارند. اگر هم نه، نوع دیگری برداشت کنند، پس باید منتظر ماند که تعدادی از آنها همچنان کنند، ولی این را بدانید که تعدادی از نمایندگان همچنان به کار خود ادامه خواهند داد. منطق اینکه بیاییم الان رئیس جمهوری را استیضاح کنیم نه تنها به نفع مملکت نیست بلکه بیشتر هم ضرر خواهیم کرد.

■ در جلسه‌ای که با حضور آقای ظریف برگزار شد، تندروی‌های زیادی از سوی نمایندگان شاهد بودیم آن هم در مجلسی که به نام اصولگرایی است. این تندروی‌ها را می‌شود به نام کلیت اصولگرایی نوشت یا حساب آن طیف‌هایی که به دنبال حاشیه هستند از سایرین جد است؟

این را باید از آن عزیزانی که این کار را می‌کنند، پرسید. آنچه که من از اصول می‌فهمم، هیچ‌کدام از این رفتارها بر پایه اصول نیست. در جنگی که با لشکریان معاویه بوده، تعدادی از لشکریان علی(ع)، به لشکریان معاویه فحش و ناسزا می‌گفتند. حضرت علی(ع) به آنان می‌فرمایند که من دوست ندارم شما از سبایین باشید. توجه کنید در یک جنگی که هم‌دیگر را می‌کشند، حضرت می‌فرمایند که دوست ندارم فحش بدهید. دعا کنید که خدا جان ما و جان آنان را حفظ کند و بین ما و آنها صلح ایجاد کند.

اگر ما شیعه این امام هستیم، چنین رفتارهایی ضد پیامی است که به وحدت مسلمین دعوت می‌کند. باید از این عزیزان پرسید که از کدام امام و از کدام تشیع دفاع می‌کنند و راهی را می‌روند، به کجا می‌رسد. به نظر من این رفتارها، برخلاف سنت حضرت رسول(ص)، دستور امام و برخلاف آن چیزی است که قرآن می‌گوید. در قرآن خدا دستور داده که شما جواب بدی را با خوبی بدهید. آن وقت می‌بینید آنچه که بین شما باعث عداوت و دشمنی بود، برمی‌گردد و با شما دوست و برادر می‌شود. متأسفانه، رفتار برخی با گفته قرآن و فرموده امام همخوانی ندارد. حال این افراد چگونه رفتارهای خود را توجیه می‌کنند، الله اعلم.

■ آقای پزشکیان به نظر شما منتقدان سرسخت دولت در مجلس آیا برنامه همین انتقادات خودشان را هاکا بر برنامه جایگزینی هم دارند. به هر حال مشخص است که حداقل بخش قابل توجهی از مشکلات اقتصادی و رفتار تبعات یا هزینه‌هایی است که نظام جمهوری اسلامی در قبال استراتژی مقاومت در برابر زیاده‌خواهی‌های امریکایی می‌دهد. اما گویا برخی هم‌زمان که با پرچم مقاومت عکس یادگاری می‌گیرند اما وقتی به هزینه‌ها

می‌رسند دولت را مسبب مشکلات می‌دانند.

من به عزیزان نماینده گفتم، راهی که ما می‌رویم و آنچه که ما شاهد هستیم، هر دولتی هم بیاید و هر جناح و دسته‌ای که بخواد کاری کند، بجز همین نمی‌تواند باشد. مشکلات مملکت به سادگی قابل حل نیست. به‌خاطر آن رفتاری که امریکا و برخی کشورهای دیگر در قبال ایران دارند، حل و فصل برخی مشکلات ساده نیست. هر کسی بیاید ما این مشکل را خواهیم داشت، من در استیضاح وزیر قبلی اقتصاد و کار که در مجلس دهم اتفاق افتاد، صحبت کردم و گفتم، این حرف‌هایی که می‌زنند و می‌گویند، آی بیکاری هست، آی گرانی هست، برای چیست؟ وزیر اقتصاد را دعوت کردند و به اینک بیایم شعار بدهیم و بگوییم این مشکلات هست و بعد هم همه گناهان را به گردن دیگری بیندازیم، آیا این منطق اصولی است؟ به‌نظم کار درستی نیست. این چیزی است که متأسفانه متوجه آن نمی‌نستیم. فقط انتقاد کردن و اعتراض کردن نتیجه‌ای ندارد، بلکه همه چیز را بدتر می‌کند. ما در پزشکی جلاستی با موضوع مرگ و میر و عوارض داریم. بالاخره در بیمارستان هر کاری بکنید یک عده می‌میرند و عده‌ای هم عارضه پیدا می‌کنند. در دنیا دنبال مقصر نمی‌گردند، دنبال راه حل می‌گردند. متأسفانه در مملکت وقتی مشکلی پیش می‌آید دنبال مقصر می‌گردیم. دنبال مسئله نمی‌گردیم که گیر کار داریم بود و چگونه باید مشکل را حل کنیم. خیلی کم هستند افرادی که می‌خواهند خیانت کنند ولی ما مدام دنبال این هستیم که خانی پیدا کنیم و همه چیز را گردن او بیندازیم. در سخنان رئیس مجلس هم بود که ما نقشه می‌دهیم و برنامه می‌ریزیم. خب بدهند. یک نسخه بنویسند که مشکل مملکت حل شود و از دولت بخوانند به آن عمل کنند. اینکه بگوییم ما گفتیم آنها اجرا نکردند، که درست نیست. هر گفتنی با برنامه‌ای را که قابلیت اجرا داشته باشد مطرح کنند به دولت پیشنهاد بدهند.

باز خوانی ماجرای مک‌فارلین

به بهانه یک مستند سیاسی

مراسم رونمایی و نقد و بررسی مستند ۸۰ دقیقه‌ای «قمار» پیرامون مذاکرات مک فارلین در سال‌های ۶۴ و ۶۵، با حضور «علی هاشمی» مذاکره کننده با مقامات آمریکایی در ماجرای مک فارلین، «عباس سلیمی نمین» مورخ و «سیدمهدی ذرفولی» کارگردان اثر، شامگاه یکشنبه ۲۲ تیرماه در خبرگزاری فارس برگزار شد.

در این مراسم و پس از اکران مستند یاد شده، علی هاشمی بهرمانی، برادرزاده آیت‌الله هاشمی رفسنجانی و مذاکره کننده در دور دوم ماجرای مک‌فارلین گفت: من هرگز برای مذاکرات به سرزمین‌های اشغالی نرفتم و این کذب محض است. فقط یک سفر به امریکا از طریق ترکیه داشتم. از آقای (سردار) وحیدم هم اسم نبردید که در مذاکرات بود، فکر کنم آقای جواد لاریجانی هم بود. وی با بیان اینکه خاطراتی از ماجرای مک‌فارلین را به دعوت دفتر مقام معظم رهبری شرح داده و ثبت شده است، به بیان برخی ایرادات مستند «قمار» پرداخت و گفت: آن کمته‌ای که بعد از مک فارلین تشکیل شد، زیر نظر دفتر ریاست جمهوری (آیت‌الله خامنه‌ای) بود که ر مستند به اشتباه زیر نظر آیت‌الله هاشمی بیان شده. به گفته وی، این مستند در بیان عنوان محسن کنگرلو نیز اشتباه کرده و او را معاون محسن موسوی و نه مشاور معرفی کرده است. هاشمی بهرمانی در همین خصوص تأکید کرد: بعد هم می‌دانم میرحسین از اقدامات او خبر داشته باشد. وی افزود: باید اجازه داده شود زوایای نیمه پنهان چنین ماجراهایی بیان شود. درباره مسائرات ایران با امریکا درباره سرنگونی صدام هم قصد غرض‌هایی بود و اگر یک روزی روند مذاکرات بیان شود، موجب تعجب مردم خواهد شد! هاشمی در بخش دیگری از سخنانش گفت: مک‌فارلین ما را به این سمت سوق داد که شورای امنیت ملی را در سال ۶۷-۶۸ راه بیندازیم. چون جمهوری اسلامی بر اساس تجربات به وجود آمده حرکت کرده است. وی در پاسخ به ادعایی درباره مذاکره با امریکایی‌ها در لندن گفت: من لندن نرفتم و در بروکسل بلژیک مذاکرات انجام شد. از ترکیه با یک هوپمایم کوچک رفتم سوئیس، سپس اسیلند، سپس واشنگتن، بدون اینکه من ویزا داشته باشم. بعدها که مشخصات پرونده‌ها را به آقای سعید آمدی توضیح دادم، گفت: آن پرونده متعلق به سیا است. هاشمی تأکید کرد: این‌ها حاشیه‌های در جریان سفر امریکا نبود، یعنی از زمانی که به آقای محسن رضایی وصل شدیم، ایشان گفت نیاز نیست مستقیم گزارش دهیم.

سلیمی نمین هم طی سخنانی این مستند را دارای «سوگیری» و ضعف در استنادات تاریخی دانست و گفت: از جمله آنجا که گفته می‌شود آقای هاشمی با کنار زدن آقای منتظری به دنبال رهبری بوده یا اینکه آقای هاشمی افشاکندگان ماجرای مک‌فارلین را تهدیدیه مرگ کرده‌بود. درحالی که جلب‌نظر امریکایی‌ها برای بهبود روابط، مد نظر آقای هاشمی بود تا توقیفاتی در جنگ حاصل شود. این پژوهشگر تاریخ معاصر به دلیل همین سوگیری‌ها سازندگان مستند تقاضا کرد که در انتشار کتاب حاصل از پژوهش‌های مستند «قمار» عجله نکنند. او نیز تأکید کرد که میرحسین موسوی در جریان مذاکرات کنگرلو بوده. وی افزود: امام هم از مذاکرات اطلاعاتی نداشتند و امریکایی‌ها به دلیل مواضع قاطع امام بدشت زبانی می‌دیدند و می‌خواستند شرایط را به سرعت تغییر دهند و به همین جهت باید ارتباطی را برای سایر ملت‌ها روشن کنند که بگویند ایران از مواضع خودش عدول کرده است و برای مذاکره دست و پا می‌زند.

■ سه شنبه ۲۴ تیر ۱۳۹۹
■ سال بیست و ششم
■ شماره ۷۳۹۳

■ به نظر شما مجلس یازدهم به لحاظ بنیه کارشناسی با مجالس دیگر تفاوت محسوسی دارد. اینکه شعار زیاد می‌دهند در عمل هم توانایی عملیاتی کردن شعارها را دارند؟

مقام معظم رهبری هم دیروز گفتند که آدم‌های توانمند در مجلس وجود دارند. ولی آیا بقیه از این توانمندی، براساس یک منطق علمی تبعیت می‌کنند تا این مجموعه تبدیل به یک نهاد واحد و ویژه شود و بتواند براساس آن وحدت عملی دریابد؟ من خیلی خوش بین نیستم. چون وحدت و انسجام بین افراد با ساختار انتخابی ما همخوانی ندارد. هر کسی با یک سلیقه و یک نگاهی

وارد مجلس می‌شود و این نگاه و سلاقی در عرض ۴ سال تبدیل به یک نگاه واحد می‌شود. اینکه این نگاه واحد بتواند کارشناسی شده باشد، کار سختی است. ممکن است در کارهای سیاسی به یک نظر واحد برسند و فردی را در صحن مجلس با وجود بررسی‌های شعب و کمسیون تحقیق رد کنند، ولی در کارهای تکنیکال نمی‌توانند اینگونه تصمیم‌خیزی سخت می‌دانم که اینها با این نگاه کاری بکنند که بتوان معضل را حل کرد. ولی منطق حکم می‌کند که ما با وحدت و تکیه بر کار کارشناسی حرکت کنیم. امیدوارم که این اتفاق بیفتد. همیشه شعار دادن راحت‌تر از عمل کردن و اجرا کردن است. به هر حال خیلی از همین نمایندگان مجلس سابقه مدیریتی دارند. آقای قالیباف هم همیشه مسئول بوده. حالا باید ببینیم که چه معجزه‌ای خواهد کرد؟ ان شاءالله که بتوانیم معجزه کنیم. ■ نگرانی‌ای که وجود دارد این است که با عملکرد کمتر از دو ماهه مجلس و اتفاقاتی که در این مدت در قبال رفتار نمایندگان با دولتمردان رخ داده، تنش‌یی بین این دو نهاد رخ بدهد. چنین اتفاقی خواهد افتاد؟ تبعات آن چیست؟

با بیانات رهبری بعید می‌دانم که در یک سال باقیمانده چنین اتفاقی رخ بدهد.
■ برنامه اصلاح طلبان و مستقلان در مجلس چیست؟ قصد تشکیل فراکسیون دارید؟

با کاری که با آقای تاجگردون کرده‌اند، فعلا باید صبر کنیم تا ببینیم چه اتفاقی رخ می‌دهد. با تعداد افراد محدودی که هستند باید ببینیم و فکر کنیم که چگونه راه اصولی را –اصولی که اصولگرایان می‌گویند نه- که مبتنی بر رویکرد علمی و کارشناسی باشد و به وحدت و انسجام و اصلاح منجر شود، می‌توان پیگیری کرد و ادامه داد.

■ در میان پاسخ‌های شما از آقای تاجگردون هم گفتید: اعتراض شما به رد اعتبارنامه‌ایشان چیست؟

من روز اول گفتم. بعد از اظهار نظر شعبه رئیس نباید اعتراض صحن را می‌پذیرفت. ولی متأسفانه تشخیص داد که این موضوع باید به رای گذاشته شود. حالا اشکالی ندارد. آن را به رای گذاشت و مجلس صلاح دانست که مجدداً بررسی شود. به کمسیون تحقیق رفت و گروه تحقیق با ساعت‌ها وقت، تصمیم گرفت که این فرد تقصیری ندارد و آنچه که در رابطه با او گفته می‌شود، اتهامی بیش نیست. وقتی که گروه بررسی تصمیم می‌گیرد که این حرف‌ها اعتبار ندارد، به چه دلیل آن را به صحن آورد؟ می‌گویند این گروه تحقیق زمان کمتری داشته است. اگر این حرف درست باشد، پس مجلسی که در عرض یک ساعت تصمیم گرفته، چگونه زمان کافی برای تصمیم‌گیری داشته است؟ اینکه بدتر است. کار را می‌دانند به گروه دیگری تا با زمان بیشتری اشکالات را بررسی می‌کردند. به هر حال، نمایندگان از منظر سیاسی به وحدت رسیده بودند و تصمیم داشتند که تاجگردون را رد کنند.

سیاسی

هشدار تابناک به تبعات تورمی طرح مجلس

«**خبر اول اینکه**، سیاست تابناک در گزارشی با اشاره به طرح مجلسی‌ها برای ساخت ۶ میلیون مسکن در طول ۶ سال نسبت به عواقب تورمی تأمین منابع اعتباری آن هشدار داده است. در بخشی از این گزارش آمده است: تأمین منابع مورد نیاز برای اجرای این طرح جای پرسش دارد، چرا که دولت به دلیل کاهش درآمدهای نفتی، کاهش صادرات و رکود ناشی از کرونا دچار کمبود منابع شده و در خوشبینانه‌ترین حالت میزان پولی که برای بودجه‌های عمرانی در نظر گرفته، ۵۰ هزار میلیارد تومان است. این رقم بودجه‌های عمرانی یک پنجم حداقل هزینه‌های مورد نیاز برای ساخت مسکن‌های مطرح شده است. خبرها حکایت از آن دارد که برای اجرای این طرح قرار است در سال اول از خطوط اعتباری بانک مرکزی ۱۰۰ هزار میلیارد تومان با نرخ سود ۹ درصد برای احداث یک میلیون خانه تخصصی داده شود. اگر قرار باشد که منابع این طرح با استقراض از بانک مرکزی تأمین شود که داستانی شبیه داستان مسکن مهر اتفاق خواهد افتاد. در آن زمان بانک مرکزی حدود ۴۵ هزار میلیارد تومان خط اعتباری برای اجرای طرح مسکن مهر تخصیص داد که در نهایت این تخصیص باعث شد تورم بسیار سنگین به جامعه تحمیل شود.

صدور کفر خواست شهیددخت مولاوردی

«**خبر دیگر اینکه**، «شهیددخت مولاوردی»، معاون سابق رئیس جمهوری در امور زنان و خانواده با شکایت دستگاه امنیتی و انتظامی کشور با سه عنوان اتهامی در ر ادساری فرهنگ و رسانه مجرم شناخته شد و کیفرخواست نامبرده صادر و جهت رسیدگی به دادگاه ارسال شد. به گزارش فارس، مولاوردی با اتهامات فعالیت تبلیغی علیه نظام مقدس جمهوری اسلامی (ماده ۵۰۰)، تشویق به فساد و فحشا و فراهم نمودن موجبات آن (ماده ۶۳۹) و در اختیار قرار دادن اطلاعات و اسناد طبقه‌بندی شده با هدف برهم زدن امنیت کشور (ماده ۵۰۵ قانون مجازات اسلامی) مجرم شناخته شد.

درگذشت یک نماینده دیگر بر اثر کرونا

«**شنیدیم که**، نماینده بهار و کیورد آهنگ در مجلس به دلیل کرونا درگذشت. محمدحسین فرهنگي، سخنگوی هیأت رئیسه مجلس با تأیید این خبر به ایسا نشاء گفت: آقای عیسی جعفری چندی پیش به ویروس کرونا مبتلا شده بود و برای مدتی در قرنطینه بود که متأسفانه دوشنبه در اثر بیماری درگذشت. عیسی جعفری ۵۱ ساله بود. این اتفاق در حالی است که طی دوهفته گذشته ابتلای ۱۰ نماینده مجلس به کرونا تأیید شده بود. پیش از این و قبل از تشکیل مجلس یازدهم نیز فاطمه رهبر، منتخب تهران و همین طور محمدعلی رضانی، منتخب آستانه اشرفیه هم به دلیل ابتلا به کرونا درگذشته بودند.

روضة‌ها، گر ه‌های اقتصادی و سیاسی را با زمی کند

«**دست آخر اینکه**، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی در مراسم تکریم و معارفه مدیرعامل بنیاد دعیل خزاعی گفت: روضه‌های سیدالشهدا گر ه‌های اقتصادی و سیاسی را بازمی‌کند؛ همچنین با فرهنگ می‌توان مشکلات بزرگ را حل کرد اما به شرطی که به‌طور صحیح در مسیر و مدار قرار گیرد و به اهل آن سپرده شود و باید به این موضوع باور داشت که گر ه‌های اقتصادی هم با باز شدن گر ه‌های فرهنگی بازمی‌شود. به گزارش جماران، حجت‌الاسلام محمد قمی در ادامه گفت: درخصوص برگزاری مراسم محرم و صفر، ما به مسئولان امر گفته‌ایم که همه تصمیم‌ها و راهکارهای بهداشتی را برعهده می‌گیریم، آنچه اهمیت دارد، این است که با توجه به شرایط ویژه امسال و شیوع بیماری کرونا به برکت همین مجالس روضه؛ خیر بیشتری نصیب مستضعفین می‌شود و به نیازمندان و اقشار کم درآمد، به واسطه مواسات هیئات مذهبی در زمینه معیشتی و بهداشتی توجه بیشتری خواهد شد بنابراین روضه سیدالشهداء علیه السلام تعطیل بردار نیست و امسال با رونق و شکوه بیشتر از سال‌های قبل برگزار می‌شود.

بر جام: مدل موفق همکاری دیپلماتیک

حسین بهشتی‌پور
کارشناس مسائل بین‌الملل

یادداشت

پنجمین سالروز توافق هسته‌ای در حالی فرا رسیده است که روند اجرای این توافق در دو سال گذشته به دلیل خروج یکجانبه امریکا و بازگرداندن تحریم‌های هسته‌ای با دست‌اندازی جدی مواجه شده است. هر چند که برجام در تحقق منافع اقتصادی ایران ذیل همین تحریم‌ها چندان دوره موثری را طی نکرد اما نباید همه دستاوردهای آن را به جنبه اقتصادی آن محدود کرد. واقعیت این است که برجام یک مدل موفق از همکاری‌های دیپلماتیک برای حل یک مسأله‌ا از طریق گفت‌وگو و بدون اینکه به جنگ منتهی شود. منتقدان امروز برجام باید این واقعیت را در نظر بگیرند که در صورت فقدان این توافق چه شرایطی حاصل می‌شد. اگر برجام به دست نمی‌آمد، وضعیت ایران به مراتب با وضعیتی سال ۹۱ بحرانی‌تر و پیچیده‌تر می‌شد؛ زیرا چنین دوجسنان امروز ایران یعنی چین و روسیه که به واسطه برجام در کنار آن قرار گرفته‌اند، عملاً در نقطه مقابل آن قرار می‌گرفتند. چه این دو کشور هنگامی که توافق حاصل نشده بود به قطعنامه‌هایی که ایران را تهدید صلح و امنیت بین‌الملل می‌دانست، رأی مثبت می‌دادند و در همه تصمیم‌گیری‌های ضد ایرانی غرب شراکت داشتند. بنابراین برجام باعث شد که گرش جدید پیرامون ایران شکل گیرد. بخصوص گزارش‌های مثبتی که مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بعد از برجام ارائه داد، دقیقاً نشان داد که ایران به تعهدات خود در چارچوب این توافق و قوانین بین‌الملل احترام گذاشته و طرف مقابل یعنی امریکا که قبلاً ایران را متهم به بده‌بدهی می‌کرد، طرف رسوای این ماجرا و عامل برهم زدن توافقات بین‌المللی است. به همین دلیل نباید ابعاد برجام صرفاً از بعدی که مطلوب نظر ماست، بررسی شود بلکه باید این نکته را در نظر گرفت که به کمک همین توافق ۶ قطعنامه تحت فصل ۷ شورای امنیت کنار رفت و در حالی که حداقل ۱۳۸۹ قطعنامه ۱۹۲۹ تحت فصل هفت منشور صادر شد و از ایران می‌خواست فوراً غنی‌سازی را متوقف کند تا امروز که ۱۳۹۹ است، ایران همچنان به غنی‌سازی و فعالیت‌های هسته‌ای خود ادامه داده است. روندی که نشان دادن ایران آماده همکاری است و در عین حال حقوق خود را نیز حفظ کرده است. در حقیقت برجام از نظر حقوقی، سیاسی، امنیتی و نظامی به نفع ایران تمام شده ولو اینکه امریکا زیر آن زده باشد. نکته مهم این است که ایران در سایه برجام توانست نشان دهد این طرف مقابل است که به تعهداتش پایبند نیست.

منتقدان برجام با وجود این دستاوردها همچنان دولت را آماج اتهام قرامی دهند و در عین حال نمی‌گویند که اگر اصلاً برجام امضا نمی‌شد، چه گزینه دیگری قابلیت اجرایی داشت. کما اینکه امضای این توافق هم محصول اجماع همه نهادهای بالای حاکمیت و نظام بود بنابراین وقتی این توافق تبعاتی به دنبال دارد تبعات آن نیز برای کل نظام اعم از دولت و سایر نهادهای تصمیم‌گیر است. مخالفان دولت تنها از آن می‌خواهند که اقدام مورد نظر آنها یعنی خروج از برجام را دنبال کند در حالی که اگر دولت همین الان اقدام به این کار کند، تبعات آن را نمی‌تد پذیرد و همه را متوجه دولتی می‌کند که به خواسته آنها عمل کرده است. عجیب است که مخالفان برجام از خود نمی‌پرسند که آیا شرایط ایران از سال ۹۴ یعنی موقع دستیابی به برجام تا در پیشت ۹۷ و زمان خروج امریکا از این توافق با دو سال بعدی آن از در پیشت ۹۷ تا تیرماه ۹۹ هیچ تفاوتی نداشت؟ خیلی تفاوت داشت و مردم هم این تفاوت را کاملاً حس می‌کنند مگر اینکه برخی بخواهند فقط با بزرگ کردن جنبه‌های منفی این واقعیت‌ها را بیوشانند. برجام توافقی بود که هر چند ممکن است خیلی از اهداف ایران را محقق نکرده باشد چنان که برای طرف مقابل محقق نکرد اما آنچه به دست آورده است، قابل دفاع است و دلیلی ندارد که اینک از مرگ برجام سخن گفت. این توافق هنوز زنده است و اگر طرف مقابل به اجرای تعهدات خود بازگردد، می‌توان بار دیگر از الگوی موفق دیپلماسی برای تأمین منافع ملی کشور بهره برد.